

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(95)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Nauki, Edukacji i Sportu (5.)
oraz Komisji Ustawodawczej (12.)
w dniu 16 stycznia 2008 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2008 Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich (druk senacki nr 27).

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Kazimierz Wiatr)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu.

Z panem przewodniczącym uzgodniliśmy, że to ja je poprowadzę. Mam nadzieję, że skutecznie.

Mamy kwora naszych komisji. Każda komisja oddzielnie powinna mieć kworum, więc ten warunek jest spełniony.

Jest to inicjatywa senatorska, pana senatora Massalskiego, dlatego bardzo bym prosił pana senatora o przedstawienie projektu, a potem odbędziemy dyskusję. Wcześniej jeszcze poproszę Biuro Legislacyjne o opinię.

Panie Senatorze, bardzo proszę.

Senator Adam Massalski:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Bardzo serdecznie dziękuję także za to, że mogę zaprezentować projekt uchwały Senatu w sprawie ogłoszenia roku 2008 Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich. Jeżeli państwo zdołaliście zapoznać się z tym projektem uchwały... Postarałem się w nim zawrzeć wszystkie argumenty przemawiające za tym, aby rok 2008 ogłosić rokiem dwojga wybitnych ludzi, którzy od stu lat stanowią wzorzec osobowy dla rzesz młodzieży, skupionych w szeregach harcerstwa polskiego.

Andrzej Małkowski zginął w 1919 r. na tonącym statku, kiedy z polecenia generała Hallera płynął z Marsylii do Odessy. Jest to postać znana głównie z tego, że przetłumaczył na język polski książkę Roberta Baden-Powella „Scouting for Boys”. Jest on także współtwórcą pierwszego naczelnictwa, wówczas jeszcze skautingu polskiego, w ramach „Sokoła”, należał do gremiów kierowniczych, redagował czasopismo skautowe „Skaut”. W 1913 r. ożenił się z Olgą Drahonowską, także współtwórczynią polskiego skautingu.

Chciałbym zwrócić uwagę, że wobec utraty pewnych wzorców osobowych i kłopotów ze znalezieniem ideałów dla młodzieży, potrzebna nam jest tego rodzaju inicjatywa. Tak mi się wydaje, zresztą nie tylko mnie, ale wielu osobom, z którymi rozmawiałem. Potrzeba nam takich postaci szlachetnych, pięknych... Pamiętajmy, że obydwójce Małkowscy, zarówno Andrzej, jak i Olga, należeli do ruchu „Eleuteria”, założonego przez

profesora Wincentego Lutosławskiego, mającego na celu zachowanie potrójnej abstynencji. Była to organizacja skupiająca przeważnie studentów i młodzież ze starszych klas szkół średnich zaboru austriackiego, ale także i rosyjskiego. Ze znanych postaci, które uczestniczyły w tym ruchu, obok Małkowskich i samego twórcy tego ruchu, możemy wymienić jeszcze profesora Stanisława Pigionia, którego znamy z dziejów polskiej nauki, znakomitego filologa, szlachetnego człowieka, autora pięknej książki „Z Korborni w świat”, która także może stanowić pewnego rodzaju wzorzec dla młodego pokolenia.

Chciałbym także, jeżeli można, zwrócić uwagę państwa senatorów... Panie są na sali?

(*Głos z sali: Sąd.*)

Przepraszam, są.

Chciałbym zwrócić uwagę pań i panów senatorów na fakt, że Olga Małkowska, jeszcze przed owdowieniem, w czasie I wojny światowej przebywała przez pewien czas poza granicami kraju, w Stanach Zjednoczonych. Później, w czasie II wojny światowej, przebywała w Anglii, gdzie niosła pomoc polskiej emigracji. Jest to niezwykle ważne. My, jako Senat, jak państwo wiecie, roztaczamy opiekę nad Polonią na całym świecie. Jej ówczesna działalność odpowiada profilowi działań Senatu w tym zakresie.

Chciałbym jeszcze dodać, proszę państwa, jedną rzecz. W okresie międzywojennym Olga Małkowska była twórczynią tak zwanego Cisowego Dworku w Sromowcach Wyżnych. Ci z państwa, którzy znają wąwóz Homole i wiedzą, jak się wędruje w Pieninach, znają także ten dom, który stoi tam do dzisiaj. Cisowy Dworek było to prewentorium dla dziewcząt zagrożonych gruźlicą, a więc taka charytatywna, społeczna działalność Olgi Małkowskiej przez cały okres międzywojenny. Jestem z tym związany, gdyż jedna z moich ciotek przez pewien czas pracowała właśnie w tym domu, współdziałała z Olgą Małkowską, wiem więc z opowieści rodzinnych, jak szlachetną i wybitną postacią była Olga Małkowska. Dodać należy, że Olga Małkowska była także kierowniczką kilku wypraw polskich instruktorek harcerskich, harcerek, na kongresy pedagogiczne, poświęcone najnowszym metodom wychowawczym w Europie. Jednemu z takich kongresów przewodniczyła, a więc rozślawiała imię Polski poza granicami kraju.

Te wszystkie argumenty trzeba jeszcze wesprzeć kolejnym. W latach osiemdziesiątych, kiedy miały miejsce działania zmierzające do odrodzenia harcerstwa po okresie indoktrynowania go przez władze komunistyczne, powstał ruch Kręgów Instruktorskich imienia Andrzeja Małkowskiego. Z tym ruchem identyfikowało się bardzo wielu instruktorów i odegrał on ogromną rolę w dziejach harcerstwa polskiego. Myślę, że jest to jeszcze dodatkowy argument, który warto tutaj przytoczyć.

Reasumując, proszę państwa, żeby nie przedłużać... Chciałbym bardzo gorąco zachęcić państwa, aby w trosce o to, co jest jednym z głównych elementów pracy naszej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, a mianowicie wychowanie młodzieży, dać taki namacalny przykład, że Senat dba o wskazanie właściwych wzorców osobowych dla polskiej młodzieży. Myślę, że ogłoszenie Roku Andrzeja i Olgi Małkowskich może się przyczynić do wzmocnienia pracy wychowawczej z młodzieżą w Polsce. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Dziękuję bardzo panu senatorowi.

Proszę państwa, przedmiotem naszych rozważań jest zarówno forma, jak i treść tej uchwały. W odwrotnej kolejności: treść i forma. My jako Komisja Nauki, Edukacji i Sportu wstępnie poparliśmy tę inicjatywę, nie znając jeszcze treści. Dzisiaj wykonujemy drugi etap tej pracy.

Zanim przystąpimy do dyskusji, bardzo bym prosił naszego legislatora o opinię.

**Starszy Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Maciej Telec:**

Dziękuję bardzo.

Projekt uchwały nie ma charakteru normatywnego, w związku z tym nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych. Chciałbym tylko przypomnieć, że projekty uchwał okolicznościowych są rozpatrywane w dwóch czytaniach, w związku z tym na posiedzeniu plenarnym nie będzie już możliwości zgłaszania poprawek do projektu. Można zgłaszać poprawki tylko na posiedzeniu komisji. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, rozpoczynamy dyskusję.

Ja przygotowałem pewne poprawki.

Pierwsza poprawka jest taka, żeby dopisać na końcu, że uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym.

Druga uwaga jest taka, że przedostatni akapit... W zasadzie tu brakuje jakiegoś fragmentu tekstu, bo jest napisane, że „Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2008, w którym przypadają”.... itd.... A, słowo „rokiem” jest, jest na końcu, przepraszam, umknęło mi to.

Sprawa trzecia jest taka, że w trzecim akapicie są słowa „przeniósł on na grunt polski”... To jest drugie zdanie trzeciego akapitu. I dalej: „poprzez uczynienie podstawami wychowawczymi harcerstwa braterstwa, służby”... Proponowałbym słowa „podstawami wychowawczymi harcerstwa służbę Bogu, Polsce i bliźnim” i to byłoby chyba...

(Senator Adam Massalski: Bez „braterstwa”, tak?)

Bez „braterstwa”, tak. Bo to się jednak tutaj gubi.

(Senator Adam Massalski: Jest zbitka, tak że tak.)

Kolejna poprawka, jest taka, że... W zasadzie w tamtych czasach mówiono o drużynach harcerzy i drużynach harcerek. My w trzecim akapicie mówimy o „drużynach harcerskich”, a w czwartym o „żeńskich drużynach harcerskich”. Proponowałbym w trzecim akapicie wprowadzić zwrot „był organizatorem pierwszych drużyn harcerzy”, a w kolejnym akapicie: „Olga Małkowska, z domu Drahonowska, była organizatorką pierwszych drużyn harcerek”.

(Senator Adam Massalski: Harcerek... Tak.)

Następnie koniec czwartego akapitu. Brzmienie tego zdania jest nie najlepsze: „Do kraju powróciła w 1961 r., zmarła”... Zamiast przecinka dałbym: „i tu zmarła w 1979 r.”

Proszę państwa, moja ostatnia poprawka jest zarówno redakcyjna, jak i merytoryczna. Otóż my przy innych okazjach mówiliśmy, że niezręcznie jest uwzględniać jakieś konkretne podmioty. W pierwszym i w przedostatnim akapicie mamy dość dużo

o dziewięćdziesiątej rocznicy powstania ZHP. Dzisiaj jest tak, że tych organizacji harcerskich jest kilka, a wszystkim im patronują Andrzej i Olga Małkowscy. Myślę, że ta uchwała by znacznie zubożała swój zakres, gdyby ten wątek ZHP był taki silny. Ja oczywiście rozumiem, że w tej chwili ZHP, pod wodzą pana senatora Massalskiego, rozpoczyna nowy rozdział i że na pewno wydarzy się wiele dobrego. Jednak wydaje mi się, że ta uchwała by brzmiała dużo lepiej, gdybyśmy z przedostatniego akapitu przenieśli do pierwszego sformułowanie „w roku 2008 mija 120. rocznica urodzin dwojga wybitnych twórców polskiego harcerstwa Andrzeja i Olgi Małkowskich”, a przedostatni akapit ograniczyli tylko do zwrotu „Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2008 Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich”.

Takie są moje poprawki. Proszę o opinię.

(*Senator Adam Massalski*: Czy można w tej sprawie zabrać głos?)

Proszę bardzo.

Senator Adam Massalski:

Nie widzę przeszkód, aby te poprawki wprowadzić, bo wydaje mi się, że najważniejszą sprawą jest sama idea tej uchwały. Pewne sformułowania mogą być oczywiście korygowane. W pełni zgadzam się z opinią pana senatora przewodniczącego, że Małkowscy są patronami całego ruchu harcerskiego, który istnieje w Polsce, bez względu na te podziały, które dzisiaj są w harcerstwie. My w tej chwili dążymy do tego, aby nastąpiło jak największe zbliżenie, żeby to rozbieżności ruchu harcerskiego nie wpływało negatywnie na proces wychowania młodzieży, zwłaszcza młodzieży harcerskiej. I myślę, że ta uchwała może być jednym z elementów, który w pewien sposób te ruchy przybliży do siebie. Tak że w pełni zgadzam się z tymi propozycjami, które zgłosił pan senator.

Chciałbym jeszcze dodać, że mam tutaj przed sobą literaturę poświęconą Małkowskim. Jest książka o Andrzeju Małkowskim autorstwa Aleksandra Kamińskiego, znakomitego pedagoga, harcerza i równocześnie uczestnika ruchu oporu. Jest książka pani Edyty Głowackiej-Sobiech o twórcach skautingu. Jest także książka tylko o Oldze Małkowskiej, taka wspomnieniowa, instruktorek harcerskich. Przyniosłem też „Harcerski słownik biograficzny”, tom I, w którym oczywiście są wzmianki o obydwójgu Małkowskich.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Chciałbym dodać ze swojej strony, że odczuwałem pewien brak, ale nie wiedziałem, jak go uzupełnić, ponieważ...

(*Senator Adam Massalski*: Tak, tak.)

Tradycja mówi o tym, że Małkowski zginął na tonącym statku, ponieważ oddał własną kamizelkę. Nie wiem, czy wypada o tym pisać, ale to byłoby piękne... Nie znalazłem słów, żeby coś zaproponować.

Panie Senatorze, bardzo proszę.

Senator Leon Kieres:

Przepraszam, że się wtrącam do projektu uchwały, której ideę, pomysł w pełni popieram. Prosiłbym pana z Biura Legislacyjnego, ponieważ nie mam ostatnio do-

świadczenia w przyjmowaniu tego rodzaju uchwał... Jak to wygląda z punktu zasad techniki legislacyjnej? My podejmujemy uchwałę, której treścią jest w gruncie rzeczy to, co zostało zapisane na stronie 2. Wcześniej są życiorysy osób, do których ta uchwała się odnosi. Więc to, co jest na stronie 1, jest to w gruncie rzeczy uzasadnienie tej uchwały. Bo uchwała, jak sama nazwa wskazuje, uchwała coś, coś chcemy osiągnąć, na coś zwracamy uwagę. Żeby nam nie zarzucano, że my uchwalamy to, że Olga Małkowska była organizatorką pierwszych drużyn harcerskich, albo że uchwalamy, że zginął w 1919 r. na tonącym statku... Rozumiecie państwo o co chodzi?

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Tak, tak.)

Prosiłbym o wyjaśnienie.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Panie Senatorze, zanim oddam głos... W poprzedniej, krótkiej, bo dwuletniej kadencji, było wiele podobnych uchwał, dotyczących zarówno wydarzeń, na przykład „13 grudnia”, jak i konkretnych osób, gdzie życiorysy były właśnie takie. Tak że myślę, że należy się bardziej skoncentrować na formie, na tym, czy wszystkie sformułowania są trafne, czy może czegoś brakuje. Co do formuły to taka była przyjęta. One nie wszystkie były identyczne, ale kierunek był podobny.

Przekazuję głos i proszę o uzupełnienie.

(Senator Leon Kieres: Intencją moją jest tylko uniknięcie ewentualnych zarzutów, że uchwalamy coś, co jest faktem historycznym.)

**Starszy Legislador w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Maciej Telec:**

Senat może podejmować uchwały dwojakiego rodzaju. Mogą to być uchwały normatywne, wtedy one się dzielą na artykuły i mogą z nich wynikać określone konsekwencje prawne, albo uchwały, które nie mają charakteru normatywnego, takie jak na przykład ta uchwała. Jest to uchwała okolicznościowa, która nie tworzy żadnych norm prawnych. Senat, przyjmując taką uchwałę, oddaje hołd osobie w niej wymienionej, ale żadna norma prawna i żaden przepis prawny z takiej uchwały nie będą wynikać. W związku z tym taka uchwała nie jest opiniowana z punktu widzenia zasad techniki legislacyjnej, ponieważ nie jest ona tekstem normatywnym. Może być oceniana jedynie redakcyjnie lub...

Senator Leon Kieres:

Panie Mecenasiu, ja to wszystko wiem, tylko... Mam nadzieję, że pan rozumie moje wątpliwości, które wynikają z pewnych, powiedziałbym, analiz tego rodzaju sytuacji. Nie chciałbym wkraczać w postępowanie, które mogłoby rodzić między nami jakieś nieporozumienie. Oczywiście niczego nie zgłaszam w sensie poprawek, ja tylko pytam, jak to było wcześniej. Jeżeli nie było żadnych uwag i zastrzeżeń, to spodziewam się, że również projekt tej uchwały nie wzbudzi żadnych wątpliwości w przyszłości.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Już oddaję głos panu senatorowi Massalskiemu.

Chciałbym powiedzieć tylko, że w moim odczuciu staramy się pokazywać pewne zasługi, które mogą być źródłem inspiracji wychowawczej, a tu w zasadzie biogramów jako takich nie ma.

Pan senator Massalski zapewne lepiej o tym powie.

Senator Adam Massalski:

Ja myślę, proszę państwa, że mając tekst w ten sposób zbudowany... Bo tego rodzaju uchwały mogą być w dwojaki sposób budowane. Najpierw może być stwierdzenie, że Senat coś uchwała, a później jest uzasadnienie, albo wcześniej jest uzasadnienie i jako konkluzja jest, tak jak w naszym wypadku, treść uchwały. I ze względu na to, że to nie ma, tak jak pan mecenas powiedział, charakteru normatywnego, możemy przyjąć, Panie Profesorze, taką treść w tej formie.

Senator Leon Kieres:

Jestem całym sercem za tą inicjatywą. Jeszcze raz podkreślam, że chcę tylko zapobiec niegodziwości osób, które by chciały się czepiać tego. Jeśli Senat ogłasza rok, to z tego, Panie Mecenasie, jednak coś wynika, to nie jest tylko taka czcza deklaracja, że ogłaszamy sobie i nic z tego nie wynika.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Mieliśmy już rok generała Andersa, tak że to jest już sprawa trochę przeciwczoła...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Czy ktoś chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji?

Pan senator Rulewski, bardzo proszę.

Senator Jan Rulewski:

Dziękuję bardzo.

Usiłuję się wczytać w to i uważam, że jest to bardzo cenna inicjatywa pana senatora Massalskiego. Jednakże, gdy stawiam się na miejscu harcerza, który na pewno będzie o tym czytał w publikacjach, które wydają związki harcerstwa, to... W akapicie czwartym bodajże następuje pewne rozdwojenie, bo niedokładnie wskazano, co chce Senat szczególnie uczcić. Rozumiem, że ten rok, tak jak tytuł mówi, jest to rok Małkowskich. Przedostatni akapit zaś najpierw akcentuje dziewięćdziesięciolecie powstania związku, a dopiero na końcu mówi... Jeśli rozumiem poprawkę pana przewodniczącego, który chciał przenieść pewne sformułowanie, to rozumiem, że akapit czwarty byłby takim silnym podkreśleniem i zawierałby tylko taki bardzo prosty zwrot, że Senat ogłasza rok 2008 rokiem dwojga wybitnych twórców polskiego harcerstwa. Czy dobrze to zrozumiałem? Bo w locie chwytam myśli pana przewodniczącego. To, oprócz tytułu, byłby taki silny akcent, który podkreślałby, o co nam chodzi. To jest tylko taka uwaga, nie żądanie.

Ostatni akapit zaś... Rozumiem, że w ten sposób autorzy chcieli dowieść, co jest zresztą zgodne z prawdą, że współtwórcy harcerstwa zbudowali potężną organizację, potężny gmach wartości. Ale chciałbym, żeby tu zaznaczyć, że do tego przyczynili się właśnie między innymi pani Olga i pan Andrzej Małkowsky, czyli żeby w tym ostatnim akapicie było jeszcze podkreślenie, że potęga harcerstwa, jego wartości, wynikły właśnie z ich działalności. Jeśli, oczywiście, pan senator Massalski to zaakceptuje.

(Senator Adam Massalski: Czy mogę, Panie Przewodniczący?)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę bardzo.

Senator Adam Massalski:

Proszę państwa, ja się boję, żebyśmy zbyt wiele razy nie powtarzali tych samych sformułowań. Mamy tutaj takie sformułowanie, że jednym z twórców harcerstwa był Andrzej Małkowski. Jeżeli dzisiaj mówimy o tym, że to harcerstwo i te wartości wychowawcze, które kształtowały osobowości przez cały wiek dwudziesty, nadal kształtują osobowości, to z tego wynika, że oni jako twórcy tego ruchu mają w tym swój udział. Tak że ja nie wiem, czy to jeszcze raz trzeba powtarzać.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Pan Stanisław sugeruje, żeby odczytać tekst z tymi poprawkami, to może coś to wyjaśni.

„Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia – tu będzie wstawiona data – w sprawie ogłoszenia roku 2008 Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich.

W roku 2008 mija 120. rocznica urodzin wybitnych twórców polskiego harcerstwa Andrzeja i Olgi Małkowskich.

Harcerstwo powstało z połączenia ideałów i metodyki skautingu oraz dążeń niepodległościowych, przygotowujących młodzież przez wychowanie etyczno-moralne, rozwój sprawności fizycznej i szkolenie wojskowe do walki o niepodległą Polskę.

Jednym z twórców harcerstwa był Andrzej Małkowski, wybitny instruktor oraz wychowawca, działacz młodzieżowych organizacji niepodległościowych i abstynencjki. Przeniósł on na grunt polski zasady i ideały skautingu oraz zaadaptował je do polskich warunków poprzez uczynienie podstawami wychowawczymi harcerstwa służbę Bogu, Polsce i bliźnim. Był organizatorem pierwszych drużyn harcerzy, członkiem pierwszej Komendy Skautowej i redaktorem „Skauta”, pierwszego polskiego pisma skautowego. Zginął w 1919 r. na tonącym statku, którym płynął do Odessy z misją wojskową.

Olga Małkowska, z domu Drahanowska, żona Andrzeja, była organizatorką pierwszych drużyn harcerek. Całe życie poświęciła harcerskiej służbie. Była nauczycielką, wybitną instruktorką, wychowawczynią wielu pokoleń instruktorek harcerskich i działaczek światowego skautingu żeńskiego. W latach II wojny światowej, przebywając w Wielkiej Brytanii, była członkiem władz ZHP na wychodźstwie, działaczką organizacji polonijnych. Szczególnie dużo czasu poświęcała placówkom opiekuńczo-wychowawczym. Do kraju powróciła w roku 1961 i tu zmarła w 1979”...

(*Senator Adam Massalski: Może napiszmy: „i zmarła w Zakopanem w 1979 r.”, bo dwa razy będzie... Czy to niezręcznie?*)

Czytam dalej.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2008 Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich, dwojga wybitnych twórców polskiego harcerstwa.

Senat czyni to pełen uznania dla działalności polskiego harcerstwa, którego 100. rocznica powstania przypada w 2010 r., dla jego wartości wychowawczych, które kształtowały przez cały wiek dwudziesty oraz kształtują nadal osobowości i postawy etyczne kolejnych pokoleń polskiej młodzieży w duchu służby i braterstwa. Harcerki i harcerze w najtrudniejszych chwilach historii naszej Ojczyzny wielokrotnie zdali egzamin z patriotyzmu i postaw obywatelskich.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym «Monitor Polski».”

Czy ktoś jeszcze ma jakieś uwagi?

Pan senator Rulewski.

Senator Jan Rulewski:

Myślę, że w przypadku państwa Małkowskich istotne jest to, że żyli i tworzyli. Uważam, że pisanie o śmierci nie ma sensu, poprzestańmy na sformułowaniu, że powróciła. To nie jest urzędowy życiorys.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Rozumiem, że pan senator sugeruje, żeby usunąć oba zdania dotyczące śmierci?

(*Senator Jan Rulewski: Tak, tak.*)

(*Głos z sali: Ale także i Małkowskiego?*)

(*Senator Jan Rulewski: Nie ma nic o śmierci Małkowskiego.*)

(*Głos z sali: Jest.*)

(*Senator Jan Rulewski: Gdzie?*)

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Ja myślę, że to jest cenna uwaga, bo koncentrujemy się... To jest to, o czym pan senator Kieres mówił, żeby było mniej biografii, a więcej takiego...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Proszę bardzo.

Senator Zbigniew Cichoń:

Proszę państwa, uważam, że taka uchwała, a właściwie jej uzasadnienie, powinna mieć pewien walor edukacyjny dla społeczeństwa. W związku z tym napisałbym jednak o śmierci tych ludzi, o tym, kiedy oni zmarli, bo jest to przecież element ich życiorysu i społeczeństwo powinno o tym wiedzieć. Społeczeństwo wykazuje często tak daleko idące braki edukacyjne, że my możemy swoją misję przy okazji jeszcze dodatkowo spełnić. Z reguły się podaje, w jakich przedziałach czasowych ludzie żyli. Jeżeli podejmujemy uchwałę, która docenia ich działalność, to docenia ją z punktu widzenia czasów, w których żyli. Dlatego jest istotne, żeby wiedzieć, w jakim przedziale czasowym oni żyli i co robili. Dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Mamy odrębny pogląd. Nie wiem, czy pan senator przyjął te...

Senator Jan Rulewski:

To jest takie trochę drobiazgowość. Mogłbym być ironiczny i powiedzieć, że na ogół ważne jest, gdzie się ktoś urodził, że na przykład pod zaborami, bo to jest podkreślenie, w jakiej Polsce się urodził. Śmierć jest elementem naturalnym i wskazywanie jej w tego typu uchwałach to jest potwierdzenie oczywistego faktu, że wszyscy jesteśmy śmiertelni.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Rozumiem, że są... Potraktujmy to jako poprawkę, przy czym są dwie możliwości: ona może dotyczyć tylko pani Olgi... W przypadku pana Andrzeja to jest może ciekawsze. Czy możemy to tak traktować?

Panie Senatorze, czy moglibyśmy to potraktować jako autopoprawkę?

(Głos z sali: Ona leży na cmentarzu zasłużonych w Zakopanem...)

To wiemy, ale to niewiele tutaj wnosi. Myślę, że... Jest taki pogląd, żeby w przypadku Olgi Małkowskiej niekoniecznie umieszczać to zdanie. Możemy to przegłosować, jeśli się nie zgodzimy.

Pan senator Wach, bardzo proszę.

Senator Piotr Wach:

Chciałbym tylko powiedzieć, że po poprawkach pana przewodniczącego ta uchwała mi bardziej odpowiada. Moje zastrzeżenia dotyczyły tych nakładających się rocznic, których nie rozumiałem, a więc zbliżającego się dziewięćdziesięciolecia czy stulecia, tej rozbieżności... Pod tym względem jest znacznie lepiej. Co do okoliczności śmierci pana Małkowskiego, zostawiłbym to. On zmarł śmiercią tragiczną, pełniąc służbę...

(Głos z sali: Tak, jako wojskowy.)

Co do pani Małkowskiej, to można by to opuścić, chyba że chcielibyśmy napisać, że jej grób znajduje się na tym starym cmentarzu, a tego chyba nie chcemy robić. Tu można by zrezygnować z tej informacji.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Proszę państwa, umówmy się, że dyskusja już dobiegła końca. Jest jedna poprawka, dotycząca rozważenia, czy zdanie: „Do kraju powróciła w 1961 r. i zmarła w Zakopanem” ewentualnie usunąć. Najpierw przegłosowalibyśmy tę poprawkę, a potem całość.

Pan senator Szaleniec jeszcze chciałby zabrać głos.

Senator Zbigniew Szaleniec:

Jeszcze drobna sprawa... Ostatni akapit, pierwsze zdanie, ono w ogóle jest wielokrotnie złożone, ale proszę przeczytać je raz jeszcze: „Senat czyni to pełen uzna-

nia dla działalności polskiego harcerstwa”... Zależy, w jaki sposób to się przeczyta, ale czy tam gdzieś nie powinien być przecinek? „Senat czyni to pełen uznania dla działalności polskiego harcerstwa”...

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Po „czyni to” przecinek, tak?)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Po słowie „to”, po „to”... „Senat czyni to, pełen uznania dla działalności”... Nie wiem, coś mi to zdanie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Nie ma przecinków... Mamy polonistę...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

OK jest, tak? Proszę państwa, sprawę przecinka potraktujmy jako sprawę redakcyjną.

(Senator Zbigniew Szaleniec: Tak, tak.)

Ja proponuję przegłosować najpierw poprawkę pana senatora Rulewskiego. Czy jest jasne, na czym poprawka pana senatora Rulewskiego polega? Polega na wykreśleniu zdania: „Do kraju powróciła w 1961 r. i zmarła w Zakopanem”... Mieliśmy już tutaj sporo uwag. Pan senator Wach się wypowiadał, pan senator...

(Senator Tadeusz Skorupa: Ja bym jeszcze chciał coś powiedzieć.)

Pan senator Skorupa, bardzo proszę.

Senator Tadeusz Skorupa:

Proszę państwa, byłbym jednak za napisaniem o Zakopanem i o Cmentarzu Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku, tak jak ten cmentarz się autentycznie nazywa. Naprawdę niewiele osób na tym cmentarzu jest pochowanych i sama ta nazwa sugeruje, że ta osoba była doceniona przez nasze społeczeństwo. Jeżeli ktoś był na cmentarzu na Pęksowym Brzyzku, to wie dobrze, jakie tam groby się znajdują i jakie osobistości są tam pochowane. I dlatego byłbym za wpisaniem tego do uchwały i podkreśleniem faktu, że jej grób znajduje się na Pęksowym Brzyzku.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Problem polega na tym, że to nie jest na Pęksowym Brzyzku, tylko na Nowym Cmentarzu w Zakopanem. Tak że bądźmy ostrożni z faktami...

(Głos z sali: Ale w alei zasłużonych...)

Ale w Zakopanem.

To było przeniesienie, bo przed 1980 r. nie pozwalali... Cała historia... Proszę państwa, sprawa jest jasna, bo chodzi o jedno krótkie zdanie.

Kto jest za tym, żeby tego zdania nie było? Proszę o podniesienie ręki.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Głos z sali: Powróciła...)

Proszę jeszcze raz o podniesienie ręki. Kto jest za poprawką pana senatora Rulewskiego?

(Głos z sali: Czyli bez „zmarła”, tak?)

(Głos z sali: Tak, bez „zmarła”.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Jan Rulewski: Nie wiem, co w tej chwili jest przegłosowywane.)

(Głos z sali: No właśnie, my też nie wiemy.)

Uzgodniliśmy, że poprawka ta polega na tym, żeby usunąć ostatnie zdanie czwartego akapitu.

Senator Jan Rulewski:

Ja źle zostałem rozumiany. Stan naturalny, jakim jest śmierć... Chodzi o to, żeby usunąć tylko fragment: „zmarła w 1979”, a pozostawić: „do kraju powróciła”, bo jest to istotny element.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Rozumiem i zmieniam tutaj brzmienie... Przepraszam, źle zrozumiałem. Chodzi tylko o ostatnie sformułowanie: „i zmarła w 1979 r. w Zakopanem”.

Kto jest za wykreśleniem tych słów? Proszę o podniesienie ręki. (5)

Kto jest przeciwny? (6)

(Głos z sali: Też dobrze.)

Kto się wstrzymał? (3)

Pozostaje mi poddać pod głosowanie całą uchwałę.

Senator Adam Massalski:

Ja mam jedną uwagę taką formalno-redakcyjną, właściwie nie redakcyjną, tylko gramatyczną. Tam jest błąd w nazwisku, jest napisane „Drahanowska”.

(Przewodniczący Kazimierz Wiatr: Drahanowska...)

Tam trzeba zmienić literę „a” na „o”, powinno być „Drahonowska”. Jej ojciec był z pochodzenia Ormianinem i stąd takie brzmienie nazwiska.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Ja zwróciłem na to uwagę, ale uznałem, że pan senator, jako historyk... Nie wypadało mi zwracać... Chciałem to wcześniej sprawdzić raz jeszcze.

(Senator Adam Massalski: Tak, tak... To przez wielokrotne przepisywanie, taka była...)

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę bardzo.

Senator Bogdan Paszkowski:

Ja mam pytanie formalne. Jeżeli podejmiemy tę uchwałę, to jak rozumiem, rok 2008 mamy już zamknięty, nazwany Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich? Dlaczego pytam? Skądinąd wiem, że pojawiły się inne inicjatywy w tym zakresie. Nie chcę tutaj ich oceniać, pytam czysto formalnie. Jeżeli podejmiemy tę uchwałę dzisiaj na posiedzeniu komisji, a w najbliższej przyszłości na posiedzeniu Senatu, to tę sprawę będziemy mieli już uregulowaną i zamkniętą, tak?

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Ten projekt przeleżał miesiąc u pana marszałka, pan marszałek celowo nie nadawał mu biegu ze względów, o których pan mówi. Fakt, że pan marszałek nadał temu bieg, oznacza, że mamy przyzwolenie do działania w tym zakresie.

Panie Senatorze, dobrze to powiedziałem, prawda?

Tak że myślę...

(*Senator Adam Massalski:* Tak, ja to zgłosiłem na początku grudnia...)

Tak.

I pan marszałek uzasadnił to tak, że nie chciałby działać w pośpiechu. Rozumiemy, że te sprawy zostały jakoś wyjaśnione.

Tak że poddaję pod głosowanie całą uchwałę.

Kto jest za przyjęciem tej uchwały? Proszę o podniesienie ręki? (13)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

Proszę państwa, moja propozycja jest taka, aby sprawozdawcą był pan senator Massalski.

(*Głos z sali:* Oczywiście.)

(*Senator Adam Massalski:* Czy mogę jeszcze zabrać głos?)

Proszę.

Senator Adam Massalski:

Chciałbym bardzo serdecznie wszystkim państwu podziękować. Obydwóm panom przewodniczącym i wszystkim członkom komisji senackich bardzo serdecznie dziękuję za życzliwość. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Mnie wypada podziękować panu senatorowi za inicjatywę, przygotowanie projektu. Mamy nadzieję, że będzie wielu pożytków z tej uchwały. Będziemy oczekiwali, czy jakąś wystawę zorganizujemy, czy... Wszystko jest przed nami. Najpierw czeka nas jeszcze debata w Senacie i podjęcie uchwały.

Proszę państwa, pan senator Massalski będzie sprawozdawcą obu komisji.

Bardzo państwu dziękuję, członkom Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Nauki, Edukacji i Sportu.

Zamykam wspólne posiedzenie obu komisji. Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 40)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851